

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองนี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนกวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง การเลือกตัวอย่างประชากรใช้วิธีจับคู่เป็นองค์ (Match Pairs) โดยพิจารณาจากคะแนนสอบปลายปีวิชาชีววิทยาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นเกณฑ์ นำกลุ่มตัวอย่างมาแบ่งเป็นสองกลุ่มโดยวิธีสุ่ม (Random) แต่ละกลุ่มมีจำนวน 50 คน

กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มทดลอง (Experimental Group) เป็นกลุ่มที่ได้รับการทดสอบย่อยหลายครั้งโดยจัดให้มีการทดสอบย่อยทุกครั้งภายหลังที่ได้รับการสอนจบบทหนึ่ง หรือตอนหนึ่งแล้ว

กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มควบคุม (Control Group) เป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนครั้งสุดท้ายเพียงครั้งเดียวโดยไม่มีการทดสอบย่อยเลยในขณะที่ได้รับการสอน

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือการทดสอบย่อย

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือผลการเรียน

ตัวแปรเกิน (Extraneous Variable) ได้แก่ระดับสติปัญญา ฐานะทาง

เศรษฐกิจและสังคม และการสอน

การควบคุมตัวแปรเกินโดยวิธีสุ่ม (Random) และควบคุมการสอนโดยใช้ครูผู้สอนคนเดียวกัน ใช้วิธีสอนอย่างเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบเรียนวิชาชีววิทยา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้

2. แบบทดสอบปรนัย ซึ่งประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบที่ใช้ทำการทดสอบในระหว่างการสอบ ซึ่งออกครอบคลุมเนื้อหาที่ทำการสอบในเรื่องที่สอบจบไปแล้วบทหนึ่ง หรือตอนหนึ่ง เป็นจำนวน 3 ฉบับ

2.2 แบบทดสอบมาตรฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็น เกณฑ์วัดสัมฤทธิ์ผลการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งออกครอบคลุมเนื้อหาที่ทำการสอบทั้งหมด

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบขึ้นเพื่อใช้เป็น เกณฑ์ในการวัดสัมฤทธิ์ผลการเรียนซึ่ง เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว เป็นจำนวน 100 ข้อ ข้อสอบแบ่งออกเป็นสองภาคใหญ่ ๆ คือภาคความรู้ความเข้าใจ

(Knowledge and Comprehension) จำนวน 70 ข้อ ครอบคลุม 1 - 70 และภาคการนำไปใช้ (Application) จำนวน 30 ข้อ ครอบคลุม 71-100 โดยดำเนินการสร้างข้อสอบเป็นชั้น ๆ ดังนี้

ชั้นที่ 1 ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในเรื่องที่จะใช้สอน นำเนื้อหาเหล่านั้นมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย โดยแยกเป็นภาคความรู้ความเข้าใจ และภาคการนำไปใช้

ชั้นที่ 2 ศึกษาวิธีสร้างข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ

ชั้นที่ 3 สร้างแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ชั้นที่ 4 ทดลองใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้น นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตามหลักการ

คัดกลุ่ม 27% เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อหาระดับความยากง่าย (Level of Difficulty = P) หาอำนาจจำแนก (Power of Discrimination = D) คำนวณหาความเชื่อถือได้ (Reliability = r_{tt}) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) และหาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$p^1 = \frac{U + L}{2n} \times 100$$

¹Palmer O Johnson, Statistical Method in Research (New York : Princeton - Hall, Inc., 1949).

$$D^2 = \frac{U - L}{n}$$

$$r_{tt}^3 = \frac{N\sigma_t^2 - M(N - M)}{(N - 1)\sigma_t^2}$$

- P หมายถึง ระดับความยากง่าย (Level of Difficulty)
- D หมายถึง อำนาจจำแนก (Power of Discrimination)
- U หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
- L หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
- n หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
- N หมายถึง จำนวนข้อของข้อสอบ
- M หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการสอบด้วยแบบทดสอบ
- σ_t^2 หมายถึง ค่าความแปรปรวนของคะแนนจากการสอบด้วยแบบทดสอบ
- r_{tt} หมายถึง ค่าเชื่อถือได้

$$\sigma_t^4 = \sqrt{\frac{\sum x^2}{N}}$$

² Ibid.

³ J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education (New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1956), p. 455.

⁴ Henry E. Garrett and R.S. Woodworth, Statistics in Psychology and Education, Bombay : Vakils, Faffer and Simons Privated Ltd., 1966, p. 50.

$$S.E_{meas}^5 = \sigma_t \sqrt{1 - r_{tt}}$$

- σ_t หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการสอบด้วยแบบทดสอบ
- $\sum x^2$ หมายถึง ผลบวกกำลังสองของคะแนนที่เบี่ยงเบนไปจากมัธยฐานเลขคณิต
- N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
- r_{tt} หมายถึง ค่าเชื่อถือได้ของข้อสอบ
- $S.E_{meas}$ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด

แบบทดสอบที่จะนำไปใช้ได้ จะต้องมีความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 20% ถึง 80% และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

ค่าสถิติต่าง ๆ ของแบบทดสอบ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่า ระดับความยากง่าย (P) เฉลี่ย ค่าอำนาจจำแนก (D) เฉลี่ย ค่าความเชื่อถือได้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด

	จำนวนข้อ	P เฉลี่ย (%)	D เฉลี่ย	r_{tt}	$S.E_{meas}$
แบบทดสอบ	100	58.88	0.3240	0.9317	4.6180

⁵ Ibid., p: 350.

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้สอน

เป็นเนื้อหาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ พ.ศ. 2503 ในหัวข้อเรื่อง เนื้อเยื่อของสัตว์ ระบบย่อยอาหาร ระบบหายใจ ระบบขับถ่ายของเสีย และระบบคอมโมมีทอ ซึ่งนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองไม่เคยเรียนมาก่อน การใช้เนื้อหาเหล่านี้ก็เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีพื้นฐานเริ่มต้นเหมือนกัน และเท่ากัน

ระยะเวลาในการสอน

ใช้เวลาในการสอนทั้งหมดประมาณ 2 เดือน เป็นจำนวนกลุ่มละ 18 คาบ (Period) คาบละ 50 นาที โดยสอนแต่ละกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 คาบ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

จัดให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้ได้รับการสอนโดยวิธีเดียวกัน จากครูผู้สอนคนเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตาม ระยะเวลาและ เนื้อหาที่กำหนดไว้
2. ได้ทำการทดสอบย่อยแก่กลุ่มทดลอง ภายหลัง เมื่อสอนจบบทหนึ่งหรือตอนหนึ่งแล้วทุก ๆ ครั้ง รวม 3 ครั้ง หลังจากทดสอบย่อยแล้วแต่ละครั้ง มีการเฉลยคำตอบที่ถูกต้องด้วย ในการทดสอบแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที
สำหรับกลุ่มควบคุมนั้น ไม่มีการทดสอบย่อยในขณะที่ทำการสอนเลย
3. ทำการทดสอบ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เมื่อแต่ละกลุ่มได้รับการสอนจบเนื้อหาทั้งหมดแล้ว ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง 40 นาที
4. ตรวจสอบผลการสอนจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้น

5. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้คือ

1. ทหาค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนน ภาคความรู้ความเข้าใจ ภาคการนำไปใช้และภาคความรู้ความเข้าใจ และกรนำไปใช้ร่วมกัน ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งหาค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยิม เลขคณิต ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม โดยวิธีสูตร

ก. มัธยิม เลขคณิต⁶

$$M = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนในแต่ละกลุ่ม

N = จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

ข. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน⁷

$$S = \sqrt{\frac{\sum x^2}{N-1}}$$

เมื่อ $\sum x$ = ผลบวกกำลังสองของคะแนนที่เบี่ยงเบนไปจากมัธยิม เลขคณิต

ค. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยิม เลขคณิต⁸

$$\sigma_M = \frac{S}{\sqrt{N}}$$

2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของมัธยิมเลขคณิตของคะแนนของกลุ่ม

⁶ Henry E. Garrett and R.S. Woodworth, Statistics in Psychology and Education, Bombay : Vakils, Feffer and Simons Privated Ltd., 1966, p. 27.

⁷ Ibid., p. 191.

⁸ loc.cit.

ตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนทั้งสองกลุ่มจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ถ้าแตกต่างกันก็พิจารณาต่อไปว่ากลุ่มใดจะมีค่าสูงกว่า

ในการเปรียบเทียบความมัชฌิม เลขคณิตของ กลุ่มตัวอย่างทั้งสอง กลุ่มโดยอาศัยการทดสอบค่าที (t-test) มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$t^9 = \frac{M_1 - M_2}{SE_D}$$

$$SE_D^{10} = \sqrt{\sigma_{M_1}^2 + \sigma_{M_2}^2 - 2r_{12} \sigma_{M_1} \sigma_{M_2}}$$

$$r_{12}^{11} = \frac{N \sum XY - \sum X \cdot \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

M_1 และ M_2 หมายถึงมัชฌิม เลขคณิตของคะแนนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

SE_D หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่าง ระหว่างมัชฌิม เลขคณิต

r_{12} หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทั้งสองกลุ่ม

σ_{M_1} และ σ_{M_2} หมายถึง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิม เลขคณิตในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

⁹Henry E. Garrett and R.S. Woodworth, Statistics in Psychology and Education, Bombay : Vakils, Feffer and Simons Privated Ltd., 1966, p. 224.

¹⁰Ibid., p. 226.

¹¹Ibid., p. 143.

X หมายถึง คะแนนในกลุ่มทดลอง

Y หมายถึง คะแนนในกลุ่มควบคุม

N หมายถึง จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

สำหรับข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของสูตรนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเลือกมาโดยวิธีการสุ่มจากประชากรที่มีการแจกแจงเป็นปกติกลุ่มเดียวกัน ขนาดกลุ่มละ N

โดยตั้งสมมติฐานศูนย์ (Null Hypothesis) ว่า ค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย